

BRANKO MILJKOVIĆ

KRITIKA POEZIJE

DELOVNI CVET

To ni cvet pod ničlo,
ni ognjeni cvet
ne cvet spokojno podoben
svojemu izpraznjenemu imenu.

In to na mizi ni prst: žvečilni cvet,
mičurinsko oneščaščenje vrtov,
to tudi ni cvet, ki se oslepljen
brani spremeniti se v plod.

In to na mizi ni prst: žvečilni cvet,
to tudi ni cvet, ki ga je moč presaditi.
to je prazen cvet
za vse, ki so brez poguma.

To je cvet v stegnjeni roki,
to je cvet, ki se približuje,
to je cvet, ki dopušča
očesu in sluhu osvojiti resnico.

To je cvet sluha,
hrupni cvet,
cvet, ki raste na nakovalu
in na delavski dlani.

To je cvet jezika,
cvet besed,
manj očitnih, manj krivičnih.

To je srčen cvet,
cvet, ki premika vzhod,
a ga ne ločuje od sonca

BEDA POEZIJE

Reci mi nekaj kar je gozd
Reci mi nekaj kar je morje
Kdo ve kaj je kar je treba reči
Bos in zagrenjen se potikaš med besedami

Ogenj je grenkejši od dima
Pod čelom ti gori
Prinesel ti bo veliko časti
Če prej ne zgoriš

Ampak če boš poskušal
Iz tujih besed napraviti resnične
Pohvaliti tuje srce
Tedad ti bo žal da si pesnik

Ker se pesem ne piše ampak živi
Pesem ni pesem če ni vesela
Kdor nikdar ni hvalil tujega srca
Se je izročil besedam na milost in nemilost

MORJE ZA DELAVCE

Medtem, ko se v tvojih verzih dolgočasijo
brezupne in na smrt obsojene besede,
je to morje pesnitev, ki se ne pomišlja.
Njene metafore so plovne, nevarne,
hrupne in mile, docela fotogenične.
Ti bi jim mogoče ukradel sol in jih ogabil,
toda ti si nevreden pred morjem.
Morje samo sebi poje, brezobzirno in svobodno,
iz nadarjenosti se rima z vsem, kar doseže,
čeprav nevajeno sorodnosti.
Njegove globine so bolj modre
od vseh tvojih aforizmov.
Morje ljubi ribiče, ki z vso ljubeznijo kradejo
pri njem, in mornarje, ki izrabljajo nevarnosti,
s katerimi jim streže, dokler ne zgrešijo pota
in pozneje. Morje ne mara tistih, ki mu laskajo
počasi in previdno kot svoji lastni modrosti.
Morje, če koga mara, mara delavce na dopustih,
ki tri noči ne spijo, da pridejo do morja
in, ko pridejo, pravijo: »lepo naše morje«,
pohitijo ogoreti in se vrnejo domov.

KRITIKA METAFORE

Dve besedi komaj izgovorjeni se dotakneta
In izhlapi v neznan pomen
Ki ni z njima v nobeni zvezi
Kajti v glavi je ena sama beseda
In pesem se piše samo zato
Da tiste besede ne bi bilo treba izgovoriti
Tako učijo besede ena drugo
Tako izmišljajo besede ena drugo
Tako zavajajo besede ena drugo k zlu
In pesem je vrsta oslepelih besed
Ampak njih ljubezen je povsem očitna
One žive na račun tvoje lagodnosti
One se lepšajo ko ti slabiš
A ko izrabiš vse svoje moči ko umreš
Porečejo ljudje: moj bog kakšne pesmi je ta pisal
In nobeden ne dvomi o besedi ki je nisi izrekel

PRIPRAVA PESMI

Brez tvoje jeze bi svet ostarel
Prave reke tečejo kalne proti toku
Boš nagrizel temni vrt v plodu
Ki te nadleguje z lažno gostijo

(Ura tikataka
Zarotnikom sonce
Nečitljive ptice
Tvojega rokopisa)

Z besedami se končuje puščava
Slepota je bela in okrogla nasprotna noči
Pred neverno množico
Bežita modrost in ponižnost v metaforo

(Lažljivi zvonovi
Veliko zvonjenje
Ponoreli ogenj
Misli nate)

Se bojo besede selivke in negibne besede
Srečale v ozdravljenem stavku
Ali jih bo sredi pesmi sredi poti
Sredi gozda v tuji glavi zatekla noč

(Nož naježen v srcu
Po dveh rezilih poje
O priletelih slavicah nasilja
V sonce brez priči)

Od besede do besede se prisiliš na pesem
Izbral si pot po njej potuješ v sebi
Kot besede ki jih ne izgovarjaš
Kakor pesem ki je ne znaš prehoditi

(Ptice zletijo v ključavnice
Težka vrata se odpirajo
Potomci ponarejajo tvoj krvotok
Zgražanje je vsesplošno)

Se ena slepa beseda in pesem bo spregledala
Tam kjer je najmanj pričakovati
Se en prazen dan
In veselili se bomo nad praznikom

ZRAČENJE PESMI

Vse ljudstvo
Izmišlja besede za pesem
Ki si jo bo usodil napisati
Neki človek čez sto let

Ne boj se besed
To ni nič
Pa vendar pazi
Preteklosti ne poljublja rok

Poj kakor da ni bilo ničesar
Včeraj ali pred sto leti
Nimamo časa za rimo
Severne zvezde južne ptice

Ne boj se pesmi
Povej kje boš jutri
Vabo imaš v sebi
..piraj vrata piše na vratih

Poezija zija v svoj neumni p
Pesmi sme vsakdo pisati
Tudi tisti ki ne pozna rabe
Velikih črk od danes nerabnih

Kolikor več je gluhih
Pesem pridobiva na času
Pokaži svoje srce in umri
Nobeden ni bil dvakrat pesnik

Kakor zdravnik zaljubljen v bolezn
Te vprašam ljubezen kaj si me naučila
Kakšna nepotrebna znanja
Ptice zaljubljene v sonce in cirilico

V ognju noč
Priti iz sna
In se vrniti z zakladom
Kadar sanjaš je noč tvoja služkinja

Pa ti govorim kakor leti ptica po praznini
Kdor ljubi nevarnost ljubi zgubljeni čas in plamen
Naključje živi v pomanjkanju strasti
Plavam čez da in ne brezuspešnega morja

Treba je ljubezen moja
Pojasniti vojno
Definirati ogenj
Nekoliko globlje ali višje je zemlja brez haska

Pretekli čas je resničnejši čas
Kakor predlanska žetev ki se je vrnila v zemljo
Vse je treba znova in drugače povedati
Zivljenje še ni končano dasi je že mimo

prevedel lojze zagoričnik

ELEKTRA

brez
razloga

problemi

problemov

stiska

prihodnosti

prepoved

zadnji ukrep

RAZPRODAJA

Prednost
cenejšim

Začelo se je zares